

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/130/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318201787
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8318201787.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkyne: D. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX L. P. W. č.XX, právne zastúpenej JUDr. Evou Koščovou, advokátkou so sídlom Osloboditeľov 3, 066 01 Humenné, proti žalovanému: D. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, XXX XX L., t.č. bytom H. XXXX/XXX, XXX XX L., právne zastúpenému: JUDr. Štefanom Práznovským, advokátom so sídlom Ul. 26. Novembra 1, 066 01 Humenné, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 19 350 Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 7C/16/2018-88 zo dňa 05.06.2019 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania.

II. Žalobkyni sa voči žalovanému priznáva náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.: „Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobkyni sumu 19.350,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 31.08.2018 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobu vo zvyšnej časti z a m i e t a. Žalobkyni vo vzťahu k žalovanému p r i z n á v a náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že mal za nesporné a preukázané, že žalobkyňa žalovanému vyplatila finančné prostriedky vo výške 19 350,- Eur, a to za účelom odkúpenia bytu v dražbe v jej prospech, pričom tento odpredaj a kúpu žalobkyňa riešila prostredníctvom p. D.. Tieto skutočnosti boli vedené aj v trestnom konaní, ktoré je vedené voči žalovanému. Následne byt však nebol odpredaný žalobkyni, ale bol odpredaný 3. osobe a žalovaný žalobkyni sumu 19 350,- Eur nevrátil. Žalobkyňa sa svojho nároku domáha titulom vydania bezdôvodného obohatenia, nakoľko žalovanému finančné prostriedky uhradila bez právneho dôvodu.

1.2. Ďalej uviedol, že žalovaný v konaní v rámci obrany najprv tvrdil, že finančné prostriedky odovzdal G.. O. J., ktorý zomrel, preto by sa mala žalobkyňa nároku na zaplatenie žalovanej sumy domáhať voči jeho dedičom. Obrana žalovaného bola v konaní ďalej založená na skutkových tvrdeniach o tom, že kúpu bytu mala sprostredkovať p. D. a táto je osobou zodpovednou, voči ktorej by si žalobkyňa nárok mala uplatňovať, a to s poukazom na znenie § 733 a nasl. Občianskeho zákonníka.

1.3. V danej právnej veci považoval za nesporné a preukázané, že žalovaný finančné prostriedky od žalobkyne vo výške 19 350,- eur prevzal. Poukázal na skutočnosť, že žalovaný

aj vzhľadom na jeho tvrdenia ohľadom neexistencie žiadneho právneho vzťahu medzi stranami sporu, tieto finančné prostriedky od žalobkyne prijal bez právneho dôvodu.

1.4. Konštatoval, že povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie sa viaže k osobe, ktorá toto plnenie prijala. Táto osoba je pasívne vecne legitimovaná v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia.

1.5. Uzavrel, že v danej právnej veci je nesporné, že žalovaný od žalobkyne prijal sumu 19.350,- eur. Skutočnosť tvrdená žalovaným ohľadom odovzdania finančných prostriedkov G.. J. v konaní nebola preukázaná. Na preukázanie tejto skutočnosti v konaní nepredložil žiadny dôkaz a ani žiadny na vykonanie nenavrhol. Aj keby táto skutočnosť bola preukázaná, bola by bez právneho významu pre tento spor. To ako prijímateľ finančných prostriedkov následne s nimi naloží, pri vydaní bezdôvodného obohatenia nie je relevantné.

1.6. Zároveň uviedol, že v konaní nebolo preukázané, žeby zmluva o obstaraní veci - kúpe bytu, bola medzi žalobkyňou a žalovaným resp. medzi žalobkyňou a p. D. uzatvorená, či už písomnou alebo ústnou formou.

1.7. Dospel k záveru, že na strane žalovaného prijatím finančných prostriedkov od žalobkyne bez právneho dôvodu, došlo na jeho strane k bezdôvodnému obohateniu, ktoré je povinný žalobkyňi vydať. Je teda daná jeho pasívna vecná legitimácia v konaní. Preto ho súd zaviazal na zaplatenie sumy 19 350,- Eur.

1.8. Súd prvej inštancie nemal za preukázané, žeby pred podaním žaloby žalobkyňa žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vyzvala, preto za kvalifikovanú výzvu na vrátenie žalovanej sumy považoval doručenie žaloby v danej právnej veci dňa 30.08.2018, teda žalovaný sa do omeškania dostal dňom 31.08.2018 a od uvedeného dňa súd preto žalobkyňi priznal nárok na úrok z omeškania v zákonnej výške 5 % ročne zo sumy 19 350,- eur až do jej zaplatenia a vo zvyšnej časti nárok žalobkyne na zaplatenie úroku z omeškania ako nedôvodný zamietol.

1.9. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že súd prvej inštancie odmietol vykonať ďalšie dokazovanie a rozhodol iba na základe tvrdení žalobkyne, ktoré sú neúplné a vytrhnuté z kontextu, bez toho, aby k spisovému materiálu v prejednávanej veci bol pripojený aj trestný spis Okresného súdu Humenné sp.zn. 2T/102/2018 s výsluchom svedka E. O., ktorý mu potvrdil, že peniaze žalobkyne prevzal G.. D. J. nie on. Tento procesný postup považoval za nesprávny, a toto procesné pochybenie zahrnul aj do nesprávneho poučenia v rozsudku zo dňa 05.06.2019. Pokiaľ ide o samotné rozhodnutie súdu prvej inštancie okrem toho, že tento nesprávne vec právne posúdil, v jeho kontexte odôvodnenia si i protirečí.

2.1. Zároveň namietal, že na jednej strane súd prvej inštancie uviedol, že žalobca vraj nenavrhol vypočítť žiadneho svedka k skutočnosti, že peniaze žalobkyne naozaj odovzdal G.. O. J., čo v trestnom konaní proti nemu vedenom na tom istom súde pod číslom konania 2T/102/2018 potvrdil svedok E. O.. Zároveň uviedol, že vykonať dôkaz jeho výsluchom mu súdom bolo znemožnené. Iba tak si súd prvej inštancie mohol osvojiť nepravdivú skutkovú konštrukciu, že „peniaze skončili u mňa“, a preto sa mal bezdôvodne obohatiť. Bol toho názoru, že k jeho bezdôvodnému obohateniu vôbec nedošlo.

2.2. Mal za to, že vec je potrebné posudzovať v zmysle ust. § 733 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa a H. D. totiž uzatvorili štandardnú ústnu dohodu o obstaraní veci, ktorou sa H. D. zaviazala, že jej na základe tejto dohody zabezpečí kúpu bytu. Žalobkyňa to dokonca aj sama priznáva vo svojej žalobe, viď bod. I., kde doslova hovorí, že „sa riadila podľa pokynov H. D.“ Keby teda uvedený ústny zmluvný vzťah so H. D. neuzatvorila, prečo by sa mala riadiť podľa jej pokynov.

2.3. Uzavrel, že v danom prípade ide o všeobecnú zodpovednosť obstarávateľa za vzniknutú škodu, ktorá vylučuje jeho pasívnu legitimáciu v tomto konaní.

2.4. Navrhol, aby odvolací súd zrušil nezákonné rozhodnutie prvoinstančného súdu a nariadil mu, aby vo veci znova konal a rozhodol.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že žalovaný odvolaním napadol rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré označil za nezákonné, ba zmätočné. Neuviedol však, pre ktoré odvolacie dôvody v zmysle ustanovenia § 365 Civilného sporového poriadku napáda rozhodnutie súdu prvej inštancie. V odvolaní iba uvádza, že mu súd odňal zákonné právo konať pred súdom. K tomuto odvolaciemu argumentu žalovaného uviedla, že žalovaný bol súdom prvej inštancie riadne predvolaný na predbežné prejednanie sporu určené na deň 07.11.2018 aj na pojednávanie určené na deň 05.06.2019, ani v jednom prípade sa nedostavil. Žalovaný bol súdom riadne poučený o následkoch sudcovskej koncentrácie konania.

3.1. Pokiaľ ide o odvoláciu námietku žalovaného, že k jeho bezdôvodnému obohateniu vôbec nedošlo, lebo žalobkyňa uzavrela ústnu dohodu o obstaraní veci so H. D., k tejto uviedla, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v tomto smere a dostatočne zistil skutkový stav, ktorý toto tvrdenie žalovaného vyvracia. V bode 5. odôvodnenia rozsudku súd poukázal na výpovede žalobkyne aj H. D. pred vyšetrovateľom PZ, ktoré preukazujú nepravdivosť tvrdení žalovaného. Žalobkyňa v konaní preukázala, že sumu 19.350,- Eur poukázala na bankový účet žalovaného ako kúpnu cenu za byt, ku kúpe ktorého nikdy nedošlo, čo žalovaný nijako nerozporoval. Svoje tvrdenia o tom, že túto sumu, alebo jej časť mal odovzdať inej osobe, žalovaný nijakým spôsobom nepreukázal, ani nenavrhol žiadne dôkazy na preukázanie tohto tvrdenia.

3.2. Z uvedených dôvodov navrhla napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať žalobkyňi voči žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne uviedol, že opakovane tvrdí, tak ako to už vyjadril vo svojom odvolaní, že v tomto prípade sa vôbec nejedná o právny vzťah v zmysle ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, ale o právny vzťah v zmysle ust. § 733 Občianskeho zákonníka. Inak, prečo by sa potom žalobkyňa mala riadiť podľa pokynov H. D. pri vybavovaní jej vecí, čo žalobkyňa sama priznala v bode I. svojej žaloby, ktorú otázku už položil v ním podanom odvolaní.

5. Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedla, že žalovaný považuje časť odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie za nepochopiteľne vytrhnutú z kontextu dokazovania pred vyšetrovateľom PZ pod číslom konania ORP-529/2-vySHE-2017, v ktorom konaní na inom mieste svedok E. O. mal potvrdiť, že peniaze D. O. v rámci vybavovania jej vecí H. D. v zmysle nimi uzavretej dohody o obstaraní vecí podľa § 733 Občianskeho zákonníka osobne odovzdal G.. O. J. v jeho prítomnosti.

5.1. K tomuto tvrdeniu žalobkyňa uviedla, že ide o prezentovanie subjektívneho názoru žalovaného, nie o citovanie výpovede svedka. H. E. O. vypovedal, že bol pri tom, keď v bare O. J. v L. odovzdal žalovaný G.. O. J. sumu 16.500,- Eur alebo 17.500,- Eur, a že malo ísť o peniaze na nejaký byt. Samotný žalovaný pritom vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 03.10.2018 uviedol, že G.. O. J. prevzal od neho peniaze v čiastke 18.500,- Eur, čo je podstatný rozpor s výpoveďou svedka. Navyše vyšetrovaním PZ bolo zistené, že po poukázaní peňazí žalobkyňou na účet žalovaného ich vzápätí poukázal stávkovej spoločnosti B. a nedisponoval sumou, ktorú by mohol vyplatiť G.. J.. Keďže G.. J. zomrel, nemôže k veci vypovedať. 5.2. Poukázala na skutočnosť, že ako notárovi mu z úradnej činnosti bezpochyby bola známa skutočnosť, že podľa zákona č. 394/2012 Z.z. o obmedzení platieb v hotovosti nemôže prijať v hotovosti platbu prevyšujúcu zákonom stanovenú sumu pre hotovostné platby.

5.3. Vzhľadom na uvedené okolnosti je vierohodnosť výpovede svedka pochybná a vôbec nepreukazuje žalovaným tvrdené skutočnosti. Mala za to, že súd prvej inštancie hodnotil dôkazy jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti a rozsudok je zákonný a spravodlivý.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. Súd prvej inštancie vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje, a len pre zdôraznenie správnosti dopĺňa.

8. V zmysle § 185 ods. 1 CSP súd rozhodne o tom, ktoré z označených dôkazov vykoná. To znamená, že súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov preto nie je vadou spôsobujúcou sporovej strane odňatie možnosti konať pred súdom a zakladajúcou tým prípustnosť dovolania (porovnaj aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 37/1993 a pod R 125/1999). Odňatie možnosti konať pred súdom s následkom prípustnosti dovolania nezakladá bez ďalšieho ani prípadná skutočnosť, že by bolo možné mať výhrady voči dôvodom, pre ktoré súd navrhnuté dôkazy nevykonal (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. apríla 2012, sp. zn. 6Cdo/51/2012).

9. Súd pri vykonávaní dokazovania nie je viazaný návrhmi strán a nemá povinnosť všetky navrhnuté dôkazy vykonať. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov nie je vadou spôsobujúcou strane odňatie možnosti konať pred súdom, pretože v zmysle ust. § 185 ods. 1 CSP je vecou súdu, aby rozhodol, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Toto oprávnenie súdu sa neviaže na návrhy strán konania. Skutočnosť, že súd prvej inštancie neakceptoval návrhy na vykonanie dokazovania predložené žalovaným, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jeho práv.

10. Podľa ust. § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu, alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

11. Bezodôvodné obohatenie je konštruované ako záväzkový právny vzťah medzi tým, kto sa na úkor iného obohatil a tým, na úkor koho došlo k bezodôvodnému obohateniu. Z hľadiska hmotnoprávneho je teda žalovaný v právnom vzťahu bezodôvodného obohatenia nositeľom povinnosti, o uložení ktorej žalobkyňa žiada.

12. Podstata zodpovednosti za bezodôvodné obohatenie spočíva v tom, že toho, kto poruší povinnosť neobohacovať sa na úkor iného, stíha nepriaznivý právny následok v podobe sankcie spočívajúcej v povinnosti bezodôvodné obohatenie vydať. K vzniku zodpovednosti za bezodôvodné obohatenie je vždy potrebné splnenie všetkých predpokladov, a to získanie bezodôvodného obohatenia jedným subjektom, protiprávnosť získania bezodôvodného obohatenia, majetková ujma iného subjektu a príčinná súvislosť medzi protiprávnym získaním bezodôvodného obohatenia jedným subjektom a majetkovou ujmu druhého subjektu.

12.1. Splnenie týchto predpokladov musí preukázať ten, kto tvrdí, že na jeho úkor bolo bezodôvodné obohatenie získané. V danej právnej veci z vykonaného dokazovania vyplynulo, že aktívne legitimovaný na uplatnenie práva z bezodôvodného obohatenia je žalobkyňa, pretože v jej majetkovej sfére došlo k strate finančných prostriedkov vo výške 19 350 Eur.

13. Základným predpokladom vzniku bezodôvodného obohatenia je vznik majetkového prospechu u obohateného, keď k zväčšeniu jeho majetku došlo v rozpore s právom uznanými dôvodmi. V konaní nebola spochybňovaná skutočnosť, že žalobkyňa poukázala sumu 19.350 Eur na bankový účet žalovaného ako kúpnu cenu za byt, ku kúpe ktorého nikdy nedošlo, čo v predmetnom konaní nebolo sporné. Napriek tejto skutočnosti však žalovaný túto sumu žalobkyni nevrátil, a teda naďalej používa majetkový prospech získaný plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Z týchto dôvodov je povinný vrátiť žalobkyni plnenie podľa zásad uvedených v ustanovení § 451 Občianskeho zákonníka.

14. Odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie nepovažoval námietky ohľadom nevykonania dôkazu výsluchom svedka E. O., ktorý mal byť prítomný pri údajnom odovzdávaní peňazí G. O. J., nakoľko tieto sú irelevantné v predmetnom konaní. Podstatným je, že u žalovaného došlo k majetkovému prospechu na úkor žalobkyne, a to, či predmetní finančné prostriedky poukázal na účet stávkovej spoločnosti, alebo ich odovzdal inej osobe, nemení nič na skutočnosti, že je povinný sumu o ktorú sa bezodôvodne obohatil žalobkyni vydať.

15. V priebehu celého konania je procesná obrana žalovaného postavená najmä na tvrdení, že nie je pasívne legitimovaný v tomto konaní. Správne konštatoval súd prvej inštancie, že povinnosť vydať bezodôvodné obohatenie sa viaže k osobe, ktorá toto plnenie prijala, a táto osoba je pasívne vecne legitimovaná v konaní o vydanie bezodôvodného obohatenia.

16. Odvolací súd zároveň uvádza, že snahu dlhoročnej priateľky žalobkyne (p. H. D.) pomôcť žalobkyni s kúpou bytu, nemožno automaticky považovať za uzavretie zmluvy o obstaraní veci v zmysle § 733 Občianskeho zákonníka.

17. Ani jedna odvolacia námietka žalovaného nebola opodstatnená. Žalovaný svojim konaním v rozpore so zákonom, ako aj s dobrými mravmi pripravil žalobkyňu o jej celoživotné úspory, a preto je povinný bezodôvodné obohatenie vydať.

Samotné nesprávne poučenie (o nemožnosti podať odvolanie) v napadnutom rozsudku nemalo za následok nesprávne rozhodnutie o veci.

18. S poukazom na ustanovenie § 517 ods. 1 veta prvá a ods. 2 Občianskeho zákonníka odvolací súd sa plne stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý zaviazal žalovaného aj k úhrade zákonného úroku z omeškania.

19. Správny výrok vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

20. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

21. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).